

דעות באו

"המה

בעניינים

פרופ' אליוט א' כהן*

חילים עיראקים נכנעים במלחמת המפרץ.
לקחי מלחמה זו מצבים פמקד הוויכוח על
"המהפכה בעניינים הצבאיים"

מקור שלישי לחשיבה על "המהפכה בעניינים הצבאיים" הוא הגותו של אדם אחד, אדמירל ויליאם אואנס, איש צוללות גרעיניות, שהתקדם ומונה ב-1994 לסגנו רב-העוצמה של יו"ר ועדת ראשי המטות המשולבים. בתפקידו זה סייע אואנס

הוויכוח על "המהפכה בעניינים הצבאיים"

הממסד הביטחוני האמריקני שקוע בוויכוח על "המהפכה בעניינים הצבאיים" (RMA), כאשר הטענה היא שהחל, או עומד להתחיל, עידן חדש של לוחמה קונוונציונלית. טענה זו מועלית על-ידי מגוון רחב של קציני צבא, אנשי ממשל ואנשי אקדמיה.¹ אין מטרתו של מאמר זה לצדד בעמדה זו או אחרת, אלא להסביר את הנסיבות שבהן מתנהל הדיון בארצות-הברית בעניין זה, לתאר את הדעות העיקריות ולהצביע על אחדות מתוצאותיו של הוויכוח הן באמריקה והן מחוצה לה.

הרעיון שהעולם נכנס כעת לתקופה של שינויים מהפכניים בצורת ניהולה של המלחמה נובע ממספר מקורות. בתחילת שנות ה-80 החלו מנתחים אמריקנים לגלות מה כתבים הסובייטים על עתיד הלחימה ולתהוות על משמעות הדברים. בעבודות אלה, שכללו את כתביהם של קצינים בכירים ביותר בצבא הסובייטי, נטען כי עידן חדש של לחימה

ממשמש ובא - עידן שבו תהיה לכלי-נשק קונוונציונליים תכליתיות צבאית (אם כי לא תוצאות הלוחמה, כמובן) כמו זו של נשק גרעיני טקטי.² הסובייטים דיברו במושגים של צירופי "סיור ומהלומה" ואחר כך גם "סיור והשמדה", שיאפשרו השמדה כמעט מוחלטת של עוצבות משוריינות גדולות בעומק של מאות קילומטרים ובפרקי זמן קצרים - עד כדי 30-35 דקות.

גילוי התפיסה הסובייטית בקשר ל"מהפכה צבאית-טכנית" (MTR) לא תורגם מייד להסכמה עם תפיסה זו. אדרבא, הנושא נשאר בתחום עיסוקם של מומחים בלבד עד מלחמת המפרץ ב-1991, שנראתה בעיני אמריקנים מסוימים כמלחמה שאימתה את התפיסה כי הלחימה אכן השתנתה. הקרבות החד-צדדיים במדבריות כוויית ודרום עיראק והשליטה המוחלטת - לכאורה ללא מאמץ - בשמי עיראק בידי כוחות האוויר של הקואליציה בראשות ארצות-הברית היו בעיני רבים הוכחה שהלחימה באמת שינתה את פניה. במיוחד

היה זה הניגוד החריף בין הציפיות של האמריקנים לקרב מדם לבין המציאות של ההתפוררות העיראקית המהירה, שנחשב בעיני משקיפים רבים להוכחה ניצחת כי אכן אירעו מספר שינויים יסודיים בדפוסי הלוחמה הקונוונציונלית.

* אליוט א' כהן הוא פרופסור ללימודים אסטרטגיים בבית-הספר ללימודים בינלאומיים מתקדמים על-שם ניצה באוניברסיטת ג'ונס הופקינס וחבר המועצה המייעצת של מרכז בסי"א למחקרים אסטרטגיים שליד אוניברסיטת בר-אילן. גרסה קודמת של המאמר הופיעה בחוברת מס' 28 של מחקרי ביטחון ומדיניות בהוצאת המרכז, נובמבר 1996.

מזריקה על פכה הצבאיים

בצירוף אנשי צבא ואזרחים. אולם למועצה זו היו השפעות שחרגו מתחום הביורוקרטיה. מטרתה, כפי שחזה אותה אואנס, הייתה לחולל מהפכה מבצעית, ולא רק ארגונית, על בסיס שילובן של טכנולוגיות בשלושה תחומים: כושר פגיעה מדויק בטווחים ארוכים, תקשורת וחיישנים. אואנס דיבר איפוא על הקמת "מערכת של מערכות", שלטענתו תאפשר לארצות-הברית לשלוט כרצונה על פני משבצות בשטח של 300X300 ק"מ בכל מקום על פני כדור-הארץ.³

משלושה מקורות אלה התפתחו בארצות-הברית דעות שונות ומגוונות בנוגע ל"מהפכה בעניינים הצבאיים". ניתן להגדיר כל אחת מדעות אלה על פי התשובות לארבע שאלות מקיפות:

1. האומנם מתחוללת מהפכה?
 2. מהי הדינמיקה היסודית המניעה לחימה, וש-"המהפכה בעניינים הצבאיים" עתידה לשנות?
 3. במבט כלפי פנים, מהו אתגר המדיניות העיקרי שיעמוד בפני מתכנני הביטחון האמריקניים בשנים הקרובות נוכח הדברים שנאמרו לעיל?
 4. במבט כלפי חוץ, מהו האיום העיקרי הנשקף לכוחות המזוינים האמריקניים?
- להלן יוצגו ארבע דעות על "המהפכה בעניינים הצבאיים" - החל מאמונה לשהטת במהפכה זו וכלה בדחייה מוחלטת של הרעיון.

דעה מס' 1 - חסידי "המערכת של המערכות"

לקבוצה הראשונה, הכוללת את חסידיו של אואנס, אין פקפוקים כלשהם: מבחינתם "המהפכה בעניינים הצבאיים" כבר החלה, ומשמעותה היא - מעל לכול - יישומן של טכנולוגיות מידע ללחימה. לפי השקפה זו, השינוי המתחולל כעת אינו רק מהפכה בלחימה, אלא ה"מהפכה" - בה"א הידיעה - שינוי המגמד את כל האחרים, להוציא אולי את הופעת הנשק הגרעיני לפני מעט יותר מ-50 שנה. יתר על כן, לשיטתם, זוהי מהפכה שרק ארצות-הברית יכולה לנצל אותה במלואה וביסודיות.

ארצות-הברית צברה יכולת טכנולוגית יוצאת דופן להנחית מהלומות מדויקות בטווחים ארוכים וכן בתחומי התקשורת והחישה, אבל עדיין עליה

להקמת מוסדות שנועדו להגדיל ככל האפשר את העוצמה של הפיקוד הצבאי המרכזי על חשבון הזרועות. אחד ממוסדות אלה, "המועצה המשותפת לפיקוח על דרישות" (JROC), שהוא יושב בראשה, הייתה מורכבת מסגני ראשי המטות של כל הזרועות

לשלב את היכולות הללו אלה עם אלה ולנצל בכך את מלוא עוצמתן. לדעת אואנס ותומכיו, עיקר האתגר אינו טמון בהמצאת טכנולוגיות חדשות, אלא בניצול הטכנולוגיות הישנות במלואן - גם כאלה המצויות כבר בשירות מבצעי וגם כאלה העומדות להיכנס לשירות מבצעי.

ואכן, אחד המכשולים הגדולים בפני הקמתה של "מערכת המערכות" - רשת שבה משולבות היטב מערכות שיכולות לראות, לירות ולתקשר - הוא התעלמותו של הממסד הצבאי האמריקני מהמגוון הרחב של המערכות העומדות לרשותו. אואנס מציג לעיתים קרובות לקציני צבא בכירים רשימת ראשי-תיבות של אחדות מהמערכות המובילות בכל תחום ומעיר בארסיות שאיש מהנוכחים, לרבות הוא עצמו, אינו מסוגל לפרש את כל הקיצורים האלה, ובוודאי שלא להסביר כיצד פועלת כל טכנולוגיה העומדת מאחורי ראשי-תיבות אלה.

להלן רשימה חלקית של ראשי-תיבות אלה:

מהלומה מדויקת ⁴	תקשורת	חיישנים
SFW	GCCS	AWACS
JSOW	MILSTA	RRIVET JOINT
TLAM (BLK III)	JSIPS	EP-3E
ATACMS/BAT	DISN	JSTARS
SLAM	JUDI	HASA
CALCM	C4I FTW	SBIR
HAVE NAP	TADIL J	TIER 2 (+)
AGM-130	TRAP	TIER 3 (-)
HARM	TACSAT	TARPS/ATARS
GAIR	HAWK	JWICSMTI
SADARM	MIDS	REMBAS
HELLFIRE II	SONET	MAGIC LANTERN
TLAM (BLK IV)	LINK 16	ISAR
JAVELIN	DMS	FDS

אואנס טוען כי טבלה זו - או ליתר דיוק חוסר היכולת של קהל מאזיניו להבין את תוכנה - מבטא את הבעיה העיקרית של המקצוענות הצבאית על סף המאה החדשה.

מאחורי המושג "מערכת המערכות" טמונה האמונה כי הפעילות הצבאית עד כה הייתה בעיקרה בזבוז של תנועה ושל מאמצים. על כל פגיעה של כדור רובה בחייל אויב ירו החיילים אלפי כדורים שהחטיאו; על כל פצצת מטוס שפגעה במפעל תעשייתי, בגשר או בטנק נפלו טונות רבות של פצצות מחוץ למטרותיהן; אנשי התחזוקה צברו כמויות עצומות של אספקה, שהצבאות מעולם לא נזקקו להן, מטוסים סיירו במרחבים אוויריים, שהאויב מעולם לא חדר אליהם, וקצינים זחלו בראש סיוורים בשטחים שהאויב לא נמצא בהם.

רוב מה שתואר על-ידי קלאוזביץ כ"חיכוך" וכ"ערפל קרב" לא נבע מהמאפיינים ומהמגמות הטבעיים במלחמה עצמה, אלא בעיקר מליקויים באיסוף המידע, בהערכתו ובניהולו - ליקויים שטכנולוגיה המנוהלת בשכל מסוגלת כיום להתגבר עליהם. לרגשות שמעוררת מלחמה - אומרים אואנס ותומכיו - תהיה תמיד השפעה מעוותת, אבל עיוותים אלה ניתן לצמצם במידה רבה מאוד. כל טענה מנוגדת לכך - הם מדגישים - מזכירה אדם קדמון שאינו מסוגל להאמין באפשרות שיש גם מראות לא מטושטשים, מפני שאינו מסוגל להעלות על דעתו קיומם של משקפיים.

האתגר האמיתי הניצב בפני הכוחות המזוינים של ארצות-הברית הוא איפוא לבנות את "מערכת המערכות". הרעיון הכללי הוא פשוט: להבטיח שהמידע על מטרות, שיירכש על-ידי מערכת כלשהי, יועבר בעיתוי מתאים למערכת אחרת, שיש בכוחה לירות בתכליתיות.

אולם הפעלתה של "מערכת המערכות" תחייב מאמץ יוצא דופן להאחדתן של שיטות פעולה ולהקמתן של חוליות קישור אמינות, שיאפשרו - למשל - למסוק של כוחות היבשה לשגר טיל ארוך טווח לעבר מתקן מכ"ם נייד, שאוכן על-ידי כלי טיס לא מאויש של חיל האוויר, או לטיל בליסטי טקטי של הצי להלוים בשדרה נעה של שריון, שאוכנה על-ידי לוויין דקות ספורות קודם לכן.

על מנת לאפשר לשינויים טכניים אלה להתבסס ולהשתרש יהיה צורך בשינויים ארגוניים - ואפילו פסיכולוגיים - עמוקים יותר. ב"מערכת של המערכות" אין מקום לפתרונות "זרועיים" לבעיות צבאיות. הפתרון האידיאלי היה, כמובן, (גם אם אין הוא כל כך מעשי) למוזג את כל הזרועות לגוף צבאי משותף אחד. אולם מעבר לכך, נראה שאואנס קורא לפיתוחו של סגל קצונה, שיהיה בעל תחכום טכני וגמישות מבצעית גדולים יותר מכל מה שהיה ידוע עד כה בארצות-הברית. אין זה מקרה שאואנס צמח מקרב הקצונה של הצוללות הגרעיניות - קבוצת קצינים הידועה הן ברמה גבוהה של כישורים טקטיים והן בידע טכני מתקדם.

חסידיה של "מערכת המערכות" המוצעת לא הגדירו מדינה מסוימת כיריבה עתידית של ארצות-הברית. ואכן, נוכח השקפתם על הלחימה, המרוכזת סביב הטכנולוגיה, אין להם צורך בכך. הטכנולוגיות הקיימות בימינו, אם ימוזגו כהלכה, יאפשרו לארצות-הברית להשיג "מידע מכריע על שדה הקרב" בכל משבצת של 300X300 ק"מ על פני כדור-הארץ. ארצות-הברית עדיין מוציאה על ביטחון פי

חמישה ויותר מהמעצמה הצבאית השנייה בגודלה בעולם, ומלבד זאת עומדים לרשותה "נכסי הון" בדמות לוויינים, נושאות מטוסים וכד'. מסיבה זו רק ארצות-הברית מסוגלת לבנות את "מערכת המערכות" ולהיות חזקה יותר מכל מתחרה ומכל המתחרים הקונוונציונליים בעתיד.

האיום העיקרי הוא אם כן פנימי יותר מאשר חיצוני - התנגדותן של הזרועות להקמתם של ארגונים ושל שיטות לחימה משותפים אמיתיים וסירובם של הקצינים "להרים את הכפפה" שזרק לעברם העידן החדש של הלחימה. ואכן, גם אואנס עצמו נבלם מבחינות רבות על-ידי המנגנונים הביורוקרטיים שניסה לדכא ופרש אחרי תקופת כהונה אחת בלבד, בת שתיים, כסגן היו"ר של ועדת ראשי המטות המשולבים, שעה שאפשר היה לצפות כי ימשיך בתפקידו לתקופת כהונה נוספת.

אלא שמהפכת "מערכת המערכות" אינה בנויה אך ורק על חזונו של אדם אחד. היא משתמעת, במובנים מסוימים, מהרפורמות שנעשו ב-20 השנים האחרונות, ומעל לכל - מחוק הרפורמה של גולדוורטר-ניקולס משנת 1986, שחזק את כוחם של הפיקודים המאוחדים ושל ועדת ראשי המטות על חשבון הזרועות. אואנס עצמו עזב אולי את שדה הקרב הביורוקרטי, אבל המכשולים להגשמת חזונו הצטמצמו בהדרגה, והם ימשיכו להצטמצם.

דעה מס' 2 -

"המהפכנים המהססים"

קבוצה גדולה מעט יותר של מומחי ביטחון גורסת שבניהול הלחימה אכן מתחולל שינוי קיצוני, אבל לדבריהם עדיין לא ניתן להצביע בבירור על כיוון השינוי. אם אכן מתחוללת מהפכה של ממש בלחימה - גורסים אותם מומחים - עליה להתקדם מעבר לשלביה הראשונים, כדי שניתן יהיה לעמוד על טיבה. ובמילים אחרות: "המהפכה בעניינים הצבאיים" צריכה להבשיל, וצורתה הסופית ותוצאותיה האפשריות עדיין לוטות בערפל.

המהפכה הנוכחית (ואולי מדויק יותר לומר - העתידית) היא, לפי השקפה זו, רק אחת מסדרה של שינויים דרמטיים בניהול המלחמה. סדרה זו כוללת - בין היתר - את הופעתם של מבצעי השריון בתקופה שבין שתי מלחמות העולם ואת ניצול הרכבות והטלגרף בשילוב עם הרובה כדי להפעיל בתכליתיות את צבאות ההמונים, ששלטו בזירה האירופית משנות ה-60 של המאה ה-19 ועד סוף מלחמת העולם הראשונה.

לשינויים אלה יש מספר תכונות משותפות. בדרך כלל מדינה אחת מובילה ביישום, אם כי העובדה שמדינה מסוימת הייתה חלוצה בתחום כלשהו אינה מבטיחה לה בהכרח, כי תמשיך להוביל בו לאורך כל הדרך ולא תמעד בשלב כלשהו (כפי שקרה, למשל, לבריטים בשנות ה-20, כשאיבדו את עמדת הבכורה שלהם בלוחמה המשוריינת). חידושים טכנולוגיים בתחום האזרחי מביאים בעקבותיהם (אם כי לא תמיד) שינויים מהפכניים גם בתחום הצבאי, כפי שאפשר ללמוד מדוגמאות הרכבת, הטלגרף ומנוע הבערה הפנימית.

המאמצים האנושיים לניצול יתרונותיה של הטכנולוגיה חשובים בדרך כלל יותר מכלי הלחימה עצמם. נקודה אחרונה זו קשורה לשאלה השנייה שהועלתה לעיל - "מה מניע את הלחימה" - מאחר שהיא מצביעה על סינתזה של טכנולוגיה, של תפיסה מבצעית ושל ארגון. כפי שכבר צוין לעיתים קרובות, הגרמנים לא הביסו את הצרפתים ואת הבריטים ב-1940 מפני שהטנקים שלהם היו טובים הרבה יותר או מפני שהיו להם טנקים רבים יותר, אלא מפני שפיתחו גם ארגון (דיוויזיות הפנצר) וגם תפיסה מבצעית (ההבקעה המשוריינת), שאיפשרו להם לנצל את הטכנולוגיה החדשה.

לפיכך, גם "המהפכנים המהססים" - כמו אנשי הקבוצה הראשונה - אינם מסתמכים כל כך על הטכנולוגיה כשלעצמה כמו על יישומיה ועל ניצולה. אולם בעוד שחסידי של אואנס טוענים כי מדובר אך ורק בבעיה מבנית, "המהפכנים המהססים" טוענים כי התמונה היא מורכבת הרבה יותר, ושהמסקנות הן נחרצות הרבה פחות.

כדוגמא למורכבות זו ניתן לבחון את ההתפתחויות בצבא גרמניה בין שתי מלחמות העולם. הגרמנים הצליחו לפתח שריון מסיבות שונות, לרבות קיומה של מסורת צבאית של טקטיקה מוכוונת-משימה (Auftragstaktik), שהתאימה היטב לכלי-המלחמה החדשים. הם גם פעלו בנסיבות פיננסיות ואסטרטגיות מתאימות: הצבא הגרמני שבין שתי מלחמות העולם, שנהנה ממימון ביד רחבה על אף שהיה קטן, יכול היה לבחור את אנשיו ואת קציניו ויכול היה להרשות לעצמו לצייד ולאמן אותם היטב גם במסגרת המגבלות של חוזה ורסיי.

יתר על כן, הצבא הגרמני לא צריך היה לפזר מאמצים בין מספר רב של מטלות, ויכול היה להתרכז אך ורק בתכנון המלחמה הבאה. לעומת זאת צבאות בריטניה וצרפת היו שקועים בפעולות שיטור באימפריות שלהם, ובדרך כלל התרכזו במשימות אלה על חשבון התכנון של מלחמת העתיד.

אך גם כך לא יהיה זה נכון לומר שהגרמנים פתרו עד 1940 את כל הבעיות של לוחמה ממוכנת מודרנית, או שעלה בידם לשמור על עמדת הבכורה שלהם עד אין קץ. ההפך הוא הנכון. היה להם יתרון חולף, והם ניצלו אותו. עם חלוף הזמן פיתחו גם אחרים מיומנויות דומות ברבות מהטכניקות שהגרמנים היו חלוציהן.

בעיני "המהפכנים המהססים", האתגר העיקרי, המצפה לכוחות המזוינים של ארה"ב, טמון איפוא בקידום ניסויים ובחדשנות.⁵ הם מביעים חוסר אמון בוודאות של אדמירל אואנס ונוטים יותר להאמין בהמשך קיומם של החיכוך ושל ערפל הקרב. הם אינם מאמינים ב"מערכת המערכות" או בגיבוש מלוטש אחר כלשהו של "המהפכה בעניינים הצבאיים". הם מצפים (ובמובן מסוים אפילו מקווים) שהכוחות המזוינים יפתחו מערכות נשק, ארגונים ותפיסות מבצעיות שייכשלו, בסופו של דבר, והם מודאגים בעיקר מרתיעתו הגוברת של הממסד הצבאי האמריקני מפני ניסויים קיצוניים.

הם מציינים, למשל, שבתקופה שבין שתי מלחמות העולם, שהייתה פורייה

במיוחד בתחום הפיתוח של אוויריית הצי, היה משרד הצי מוכן להשקיע סכומים גדולים בתפיסות נפל, כמו נושאת מטוסים מרחפת, קלה מן האוויר, ולא העניש את האנשים שהיו חלוצי הרעיון. אבל כיום, כאשר מערכת הרכש לצורכי ביטחון נעשתה זהירה ומסורבלת הרבה יותר, וכאשר הכוחות המזוינים של ארה"ב נוטים לחשוב שיש להם תשובות לבעיות המבצעיות של המחר, קשה הרבה יותר להציע חידושים.

טיפוח חדשנות הוא איפוא האתגר המרכזי הניצב - לשיטתם - בפני משרד ההגנה האמריקני. "המהפכנים המהססים" משבחים את שפע הפיתוחים הנמצאים "בקנה" ומשתדלים לטפח אותם ולהגן עליהם. מדובר בתוכניות דוגמת "המחסן הצף" של הצי, הדיגיטליזציה של שדה הקרב היבשתי והצעדים הראשונים שעושה חיל האוויר בכיוון של ניצול רצוף של מזלייטים.

אולם אין דירק במימון אבות טיפוס חדשים או בהכנסתן לשירות מבצעי של טייסת חדשה אחת או שתיים. ייתכן שיהיה צורך לבנות חצי תריסר דגמים של ספינות "מחסן צף" לפני שיושג הדגם המיטבי, בדיוק כשם שנדרשו יותר מ-15 שנות ניסויים בנושאות מטוסים מבצעיות על מנת להגיע לדגם "אסקס", שניצח בסופו של דבר במלחמת נושאות המטוסים באוקיינוס השקט. יהיה צורך לטפח טיפוסים חדשים של קצינים, שמסלולי הקריירה והרקע שלהם יהיו שונים מאלה של היום: למשל מפעילי מזלייטים, שינסו לפלס את דרכם בזרוע הנשלטת ביד טייסי קרב.

במקום שבו "חסידי אואנס" רואים הזדמנות יות עצומות, הנבלמות רק על ידי אינטרסים עצמיים ביור-וקרטיים ועל-ידי עיקשות, "המהפכנים"

צוות אמריקני ניצב ליד טיל "פרשינג 2" לפני השמדתו בתוקף הסכם שנחתם עם ברה"מ. מדובר בנשק מיושן יחסית, אך למרות זאת אין עדיין לטכנולוגיה המודרנית תשובה עליו

המהססים" מוטרדים מדאגות רציניות יותר. הם מציינים כי רוב הטכנולוגיות המניעות את "המהפכה בעניינים הצבאיים" התפתחו במגזר האזרחי, ומשום כך יעמדו גם לרשות יריביה של ארצות-הברית. יתר על כן, גם טכנולוגיות ייחודיות יותר לצבא, כגון טכנולוגיית החמיקה, נמצאות יותר ויותר בשוק הנשק הבינלאומי, החסר את המבנה ואת הפיקוח שהיו קיימים בימי המלחמה הקרה. ברובד עמוק יותר הם חוששים מהמספר הרב של המבצעים שבהם מעורבים הכוחות האמריקניים ברחבי העולם - מבצעים הגוזלים משאבים, זמן ותשומת לב ובאים על חשבון ההתמקדות של הזרועות השונות בפיתוח כוחות קונוונציונליים לטווח הארוך.

"המהפכנים המהססים" סבורים שארצות-הברית עלולה לפגוש ב-20-30 השנים הקרובות "מתחרה במעמד שווה". במושג זה הם מתכוונים למדינה שתוכל לפרוס צבא, שיהיה מסוגל לגרום לצבא האמריקני נזק חמור או למנוע ממנו את היכולת לפעול בזירת מלחמה שלמה ולא רק במספר ערים או במדינה קטנה.

"מתחרה במעמד שווה" אינו חייב להיות שווה לארצות-הברית בממדיו הכלכליים או בתחכום הצבאי שלו. אחרי ככלות הכול, ב-1941 היו ליפן פחות מ-15% מהמשאבים הכלכליים שהיו לארצות-הברית. "מתחרה במעמד שווה" צריך לעמוד במינימום מסוים של גודל פיזי וכלכלי ושל תחכום צבאי וצריך להיות לו מניע לראות בארצות-הברית אויבת בכוח. גם אם "תחרות" כזאת לא תוביל למלחמה גלויה עם ארצות-הברית (כשם שהמלחמה הקרה לא הובילה לכך), התוצאות עלולות בכל זאת להיות בלתי קבילות על מדיניות החוץ ועל האינטרסים הלאומיים של ארצות-הברית.

"מתחרה במעמד שווה" הסביר ביותר, שדנים בו יותר ויותר בגלוי, הוא סין. כלכלת סין עלולה להשתוות בגודלה לכלכלת ארצות-הברית כבר בתחילת המאה הבאה. האינטרסים של סין מתנגשים באינטרסים של ארצות-הברית במספר אזורים (כולל טייוואן וים סין הדרומי), ולסין יש מסורת צבאית מפוארת. העובדה שצבא סין הוא כיום בדרך כלל מנופח ומיושן אינה מהווה נחמה בעניין זה. אם סין תנצל טכנולוגיות אזרחיות, תשקיע סכומים גדולים בביטחון ותתרכז ביכולת צבאית שתשרת את האינטרסים האסטרטגיים שלה (ולא דווקא כתמונת ראי של הכוחות האמריקניים), לא יחלוף זמן רב והיא תהיה אתגר צבאי רציני לארצות-הברית. והסכנה, לדעת "המהפכנים

המהססים", היא שהכוחות המזוינים האמריקניים, השקועים ראשם ורובם במשימות של שמירה על השלום ובפריסה נצחית מעבר לים, מגלים שאננות בקשר ליתרון הטכנולוגי שלהם ושבויים בטכניקות ובתוכניות לפריסת כוחות בשיטת "אפס ליקויים", עלולים כתוצאה מכך למצוא את עצמם יום אחד נחותים מול יריב, שרק לפני 10-20 שנה הם השקיפו עליו בזלזול.

מס' 3 - ותיקי מלחמת המפרץ

שתי הקבוצות שהוזכרו לעיל הן במיעוט. רובו המכריע של סגל הקצונה דוגל בתוך תוכו בהשקפות, שאותן ניתן לייחס לוותיקי מלחמת המפרץ. רבים מאלה מאמינים גם הם בשינויים מהפכניים תקופתיים בניהול המלחמה, אבל טוענים כי אלה כבר התרחשו בשנות ה-80 או אפילו קצת קודם לכן. המהפכה התגלתה לעין כול בפעולת חיל האוויר הישראלי נגד מערך הטילים נ"מ של סוריה בבקעת הלבנון ב-1982 והופגנה ביתר בהירות במלחמתם של האמריקנים נגד עיראק ב-1991. מהפכה זו נשענת על ניצול יסודי של טכנולוגיה צבאית מודרנית בידי חיילים מאומנים היטב.

ואכן, "ותיקי מלחמת המפרץ" מייחסים את "המהפכה בעניינים הצבאיים" בראש ובראשונה למהפכת ההדרכה שהתחוללה באמריקה בשנות ה-70. הקמתם של שטחי אימונים מתוחכמים (כמו מרכז ההדרכה הלאומי - NTC - בפורט ארווין, קליפורניה, או של מטווחים ייעודיים, כמו בבסיס חיל האוויר נליס) בשילוב עם גיוס קפדני ומדיניות מתאימה לשמירה על כוח האדם יצרו, לפי השקפה זו, כוחות מזוינים ברמה שונה מזו של רוב המדינות. בעבר יכלו איכרים קשוחים, שצוידו באמצעי לחימה מסוג ב', לעמוד איתן מול כוח של מלחמת העולם הראשונה; המצב הזה חלף ואיננו עוד. המהפכה הושגה הודות לשילוב של ציוד מתוחכם יותר ויותר עם אימונים שנעשו מציאותיים יותר ויותר ועם מדיניות כוח אדם המושכת ומטפחת חיילים אינטליגנטיים ומשכילים ומחזיקה בהם. הניצחון של כוחות הקואליציה על עיראק - ניצחון שהושג, לכאורה, ללא מאמץ, ושמחירו הזול הפתיע אפילו רבים מהחיילים שהשתתפו בהשגתו, המחיש שהלוחמה אכן עברה שינוי מפליג.

אין ספק שבעיניהם של "ותיקי מלחמת המפרץ" יש חשיבות לטכנולוגיה, אך לא יותר מאשר לרמת האימון שהצליחו הארגונים הצבאיים להשיג רק לאחרונה. "ותיקי מלחמת המפרץ", המודע היטב

והתחזוקה יביא לשמירה על עליונות קונוונציונלית מכרעת מול כל יריב פוטנציאלי העלול להתייצב מול ארצות-הברית. הוא גם מאמין שלעליונות זו עלולות להיות תוצאות פרדוקס-ליות: במקום לנסות להתמודד עם ארצות-הברית בתנאים הנוחים לה - דהיינו בטכנולוגיה מתקדמת בשדה הלוחמה

הקונוונציונלית - עלולים היריבים לפנות לאמצעים אחרים באחד מהקצוות של קשת הסכסוך. הם עלולים לפנות לדרך הטרור ולאמצעים לא קונוונציונליים (למשל, לוחמת מידע) כדי לחמוק מהעליונות האמריקנית בתחום הקונוונציונלי, או להפעיל נשק גרעיני או נשק אחר להשמדה המונית כדי לנטרל עליונות זו. האפשרות הגרועה ביותר היא שהם יבחרו בשתי הדרכים גם יחד.

ארצות-הברית תתקשה להגיב על אתגרים כאלה הרבה יותר מאשר על כיבוש כוויית בידי צדאם חוסיין. אולם על פי השקפה זו עדיין טמון ערך עצום בעדיפות הקונוונציונלית. יהיו אשר יהיו הסכנות הגלומות באיומים החד-שים, הם מהווים בעיה קטנה יותר (עד כה, מכל מקום) מאשר נחיתות קונוונציונלית. אם ארצות-הברית יכולה לגרום לכך שלא יעלה על הדעת לנהל נגדה מבצעים צבאיים קונוונציונליים, הרי מבחינתו של "ותיק מלחמת המפרץ" היא כבר השיגה הרבה מאוד.

מס' 4 - הספקנים

וקיימת אסכולה אחת נוספת בחשיבה האמריקנית בנוגע ל"מהפכה בעניינים הצבאיים" - זו המתייחסת לכל הרעיון בחשדנות ואפילו בלגלוג. על פי

ח"ר אמריקני מתאמן בסעודיה ערב מלחמת המפרץ. ישנם אנשי צבא אמריקנים הגורסים שהמהפכה האמיתית שהתחוללה בצבא ארה"ב היא בתחום האימונים וההכשרה ולא בתחום הטכנולוגיה

להבדל בין צבאות המתנדבים של ימינו לבין חיילי החובה של אתמול, מייחס את ההבדל בין הצבא האמריקני לכוחות מזוינים אחרים לאורח חיים צבאי שונה למדי מזה שהיה נהוג בימי גיוס החובה. בעוד שבעבר היו חיילים אמריקנים מבלים חלק ניכר מזמנם בקילוף תפוחי-אדמה או בצביעת אבנים ועוסקים באימונים רק באורח מזדמן, כיום הם מקדישים את רוב זמנם לחיילות. רק צבאות הנשענים על אוכלוסיות מתקדמות מבחינה טכנולוגית, ושיכולים להרשות לעצמם להעניק לחייליהם אימונים רצופים ומציאותיים (ומשום כך גם יקרים מאוד), יכולים לנצל את מלוא האפשרויות של הנשק המודרני, שאין ספק כי הוא עולה בכמה סדרי גודל על הנשק שהיה בשירות בתקופת מלחמת וייטנאם.

אתגר המדיניות הניצב בפני "ותיק מלחמת המפרץ" הצופה אל העתיד הוא בעיקרו תקציבי. תקציב הביטחון האמריקני הצטמצם ב-40% בקירוב לעומת שיאו בימי המלחמה הקרה. מ-5.5% מהתמ"ג ירדה ההקצאה לביטחון עד כדי 3.4% בלבד, והתחזיות מדברות על קיצוצים נוספים.

יתר על כן, היקף הכוחות המזוינים של ארה"ב הצטמצם בכשליש, בעוד שלא חל שינוי בהיקף המטלות של הכוחות האמריקניים הפרוסים מעבר לים. מאחר שראשי מערכת הביטחון האמריקנית מבנים את ההכרח לשמור על האיכות, הם לא יקפצו את ידם בנוגע לשכר או לאימונים, ומאחר שהכוחות נמצאים בפעילות רצופה מעבר לים, הם אינם יכולים להוריד את רמת הכוונות. כתוצאה מכך נעשו קיצוצים מפליגים - של יותר מ-50% - בתקציב הרכש וההצטיידות, שירד עד כדי 43 מיליארד דולר בשנה ואף פחות מכך.

"ותיק מלחמת המפרץ" יסכים אולי לסדרי עדיפויות אלה, אבל הוא מבין היטב את חשיבותה של הנהגת מודרניזציה בכוחות (אם כי לא בצידום לגמרי מחדש, כפי שהיו צופים "המהפכנים המהססים"). בעיניו, הבעיה המרכזית בעתיד תהיה של איזון: שמירה על התכונות שהביאו להצלחתו של הצבא האמריקני עד כה תוך המשך שיפורן. חרדתו הגדולה ביותר בעניין זה היא חזרה לשלהי שנות ה-70, כאשר איכות כוח האדם בצבא הידרדרה בגלל שכר נמוך ומשמעת רופפת, אף שכבר באותה תקופה התבצעה עבודה טכנולוגית חלוצית (למשל, פיתוחם של מטוסים חמקנים), שסללה את הדרך לניצחונות בעתיד.

"ותיק מלחמת המפרץ" נוטה להאמין שהמשך ההשקעות בשכר, באימונים ובבכל היבטי התפעול

השקפה זו, כל הרעיון של שינוי מהפכני בלוחמה הוא מוטעה ואפילו מסוכן. קואליציה מוזרה של היסטוריונים צבאיים ושל חיילים מן השורה עשו יד אחת כדי להתנגד לעצם הרעיון של שינוי בלתי רצוף בלוחמה.

ההיסטוריון מציין שכמעט כל שינוי מהפכני

שאירע בעבר התרחש ביתר הדרגתיות ובמשך זמן ממושך יותר מכפי שנראה תחילה. למשל, שורשי המהפכה שהנהיג נפוליאון טמונים בטקטיקות הפשוטות יותר שאימצו אמני התרגולות הצרפתיים 30 שנה קודם לכן, וה"בליץ" הגרמני ב-1940 צמח באופן טבעי מטקטיקות ההסתננות שפותחו במלחמת העולם הראשונה. הוא הדין לגבי טכנולוגיות רבות, הנקראות בימינו מהפכניות, כמו - למשל - החמ"ם (חימוש מונחה מדויק), שהופיע בצורתו הגולמית כבר בשלהי מלחמת העולם השנייה.

סלידתו של החייל מהרעיון של שינוי מהפכני נובעת מחוסר הסכמה בסיסי לרעיון שבשדה הקרב שולטת הטכנולוגיה ולא הטבע האנושי. שלא כמו "ותיק מלחמת המפרץ", הוא סבור שהמלחמה נגד עיראק היתה מצב לא נורמלי - נסיבות יוצאות דופן שנוצרו על-ידי אויב טיפש במיוחד, שהציג בפני הצבא האמריקני מערך אידיאלי של מטרות. אילו היו העיראקים נלחמים בקצת יותר נחישות וערמומיות (למשל, אילו היו קשוחים ופיקחים כמו הצפון-ווייטנאמים), היו מנחיתים על הקואליציה מהלומות כואבות, גם אם היו מוכנעים בסופו של דבר.

"הספקן הצבאי" מתייחס בחרדה נוראה לאמור-נתו של אואנס שאפשר לחסל כמעט לגמרי את החיכוך ואת ערפל הקרב. בעיני "הספקן", תופעות אלה נגזרות מטבעו של הסכסוך עצמו, ולא ניתן לסלק אותן מהמלחמה, כל עוד המלחמה היא פעילות המוכוונת על-ידי בני-אדם ומטעמים.

וזוהי תיאוריית המלחמה של "הספקן הצבאי": המרכיב האנושי מושל בכיפה. "הספקן" אינו בהכרח עוין את הטכנולוגיה, אבל הוא מפקפק בטענות של הטכנולוגים ושל מי ששמים בהם את מבטחם. הוא רוצה, כמובן, את מיטב כלי הנשק, אבל הוא מודאג הרבה יותר בקשר לאנשים המתאימים. הוא מפקפק לעיתים קרובות ביכולתן של נשים להיות לוחמות. טיפוח רוח הלוחם הוא בעיניו יותר מאשר עניין של שטחי אימונים ושל מתקני הדמיה מתאימים: זהו לוז המקצוע הצבאי. כמו "ותיק מלחמת המפרץ", גם "הספקן" רואה את האתגר הצפוי למדיניות הביטחון האמריקנית כעניין של איזון - שמירה על סד"כ ניכר תוך הקפדה על איכותו ועל המודרניזציה שלו. אולם יש לו גם דאגה נוספת. בעוד ש"ותיק מלחמת המפרץ" נוטה לשאננות בכל הנוגע לאיכות החייל האמריקני ולרמת האימון שלו, "הספקן" מתייחס לביטחון הזה בחרדה. יתר על כן, הוא חושש מפני חדירתם לצבא

של ערכי החברה האמריקנית בת זמננו, שהוא רואה בה חברה נהנתנית, שוויונית יתר על המידה ביחסים בין גברים ונשים וסובלנית מדי כלפי אמות מידה רופפות של התנהגות אישית.

אבל למרבה הפרדוקס, גם "הספקן הצבאי", כמוהו כאדמירל אואנס, מעריך שהאויב האמיתי מצוי בפנים. הוא נוטה לפקפק ביכולת האנושית לחזות את העתיד ואינו מוכן להתנבא מה יהיה האיום האסטרטגי שבפניו תעמוד ארצות-הברית במאה הבאה. הוא נוטה איפוא להאמין בערכה של מוכנות כללית לצורות שונות של סכסוך ולהתייחס בחשדנות לרעיון של התמקדות באיום אחד, המוגדר כחמור מכול. אויבו האמיתיים הם איפוא הפיקחות היתרה של "ותיקי מלחמת המפרץ" והפיקחות המופרזת של אנשי קבוצת אואנס ושל "המהפכנים המהססים".⁶ שני אלה מבטאים את הפיתוי הנצחי הניצב בפני אומות מצליחות מבחינה צבאית, אך הוא ספקן דיו כלפי ארצות-הברית כדי להאמין שגם היא עלולה ליפול במלכודת דומה.

התוצאות מבחינתה של ארצות-הברית

ארבע השקפות אלה, שהוצגו במכוון בהפרזה מסוימת, מייצגות גישות נבדלות לא רק כלפי "המהפכה בעניינים הצבאיים", אלא גם כלפי מדיניות הביטחון במובן רחב יותר. כל אחת מהשקפות אלה מובילה לדרך פעולה שונה לחלוטין מבחינת הפנטגון, המוצא את עצמו נתון ללחצים תקציביים, שפגעו קשות ברכש ובהצטיידות, ומוגבל בתוכנית האסטרטגית שלו, שנעשית לא מציאותית יותר ויותר.

תוכנית זו יוצאת מנקודת המוצא התיאורטית, שהכוחות האמריקניים מסוגלים להתמודד בעת ובעונה אחת עם שני משברים אזוריים חמורים, למשל במפרץ הפרסי ובקוריאה. אולם - כפי שכבר ציינו מבקרים לא מעטים - לארה"ב אין די כוחות לכך.⁷ נראה שממשל קלינטון יאלץ לבחון מחדש - ומן היסוד - את התוכנית האסטרטגית שלו, בעוד שהקונגרס וגופים פרטיים יעשו - מן הסתם - בחינה דומה משלהם.

בהקשר זה יש לאימוץ של כל אחת מארבע ההשקפות בנוגע ל"מהפכה בעניינים הצבאיים" תוצאות מרחיקות לכת. "חסידי אואנס", המש-קיפים על המערכת הבינלאומית הנוכחית בביטחון, מוכנים להקריב ברצון את מבנה הכוח ואת ההוצאות על הפעילות השוטפת על מנת לבנות את

"מערכת המערכות", שתעניק לארצות-הברית יתרון מכריע לעומת כל יריב פוטנציאלי.

גם "המהפכנים המהססים" מוכנים להקריב את ההוצאות על הפעילות השוטפת, אבל למטרה שונה לחלוטין: פיתוח של כוחות ניסיוניים ופריסת סוגים חדשים של ציוד ושל ארגונים. יתר על כן, המהסס יתמקד בסוגיות כמו מדיניות כוח האדם ומדיניות החינוך על מנת להניח את התשתית למה שכינה פול ברקן "הצבא שאחרי הצבא הבא".

לעומתם, גם "ותיקי מלחמת המפרץ" וגם "הספקן" יתנגדו לצמצום מבנה הכוחות. שניהם יהיו מוכנים לוותר על רכש מסוים על מנת להמשיך ולהחזיק בכוח גדול ומאומן היטב, אף ש"ותיקי מלחמת המפרץ" יחוש אי-נוחות גוברת, ככל שמדיניות זו תימשך זמן רב יותר.

אם ייערך ביניהם משאל, הרי רוב הקצינים האמריקנים הבכירים יציבו את עצמם באחת משתי הקבוצות הראשונות - כמאמינים ב"מהפכה בעניינים הצבאיים".⁸ אבל במציאות הם נעשים זהירים הרבה יותר, אף שהצבא מוצא את עצמו מפולג יותר ויותר הן בין הזרועות (כשבמיוחד חיל האוויר נוקט השקפה "מהפכנית") והן בתוכן (בחיל הנחתים, למשל, יש מספר קצינים המודים בחשאי בצורך בצמצום חריף של העוצמה על מנת לאפשר בחינה של תפיסות מבצעיות חדשות ושונות). מכל מקום, בין שמאמינים ב"מהפכה בעניינים הצבאיים" ובין שלא, היא הפכה לחלק מהדיון על מדיניות הביטחון האמריקנית.

המשמעות לגבי מדיניות אחרות

הוויכוח על "המהפכה בעניינים הצבאיים" התעורר כמעט אך ורק בתוך ארצות-הברית, אף שהחל כבר בבית-המועצות לשעבר ופותח תחילה על-ידי הוגי דעות רוסים. יש לכך מספר סיבות אפשריות. ראשית כול, רק לארצות-הברית - על אף תקציבי הביטחון המצטמצמים שלה - ישנם העושר והיכולת הצבאית לבחון תוכניות דמיוניות כמו אלה שחווה אדמירל אואנס. מדינות אחרות מצאו את עצמן באילוצים קשים עוד יותר מאשר ארצות-הברית עקב קיצוצים בתקציבי הביטחון שלהן אחרי תום המלחמה הקרה, ומשום כך עומדים לרשותן פחות כספים להוצאה על "המהפכה בעניינים הצבאיים". יתר על כן, רבות מהן מפתחות רק עכשיו את המוסדות שיאפשרו להן קפיצת מדרגה מסוג זה. המעבר לצבאות מתנדבים באירופה, למשל, עשוי להכשיר את הקרקע לגרסאות אירופיות של "המהפכה

בעניינים הצבאיים."

סיבה שנייה למקום החשוב שתופס בארצות-הברית הוויכוח על "המהפכה בעניינים הצבאיים" קשורה לבעיות ולהזדמנויות אסטרטגיות המיוחדות לאמריקה. הרעיון של "המהפכה בעניינים הצבאיים" - בכל צורתה - נשען על טכנולוגיה מתקדמת ועל לוחמה מנגד. טבעי איפוא, שרעיונות אלה הם לטעמה של ארצות-הברית, המשוחררת (לפי שעה, לפחות) מאיומי טרור נרחבים מבית ונדרשת להפגין כוח בחוץ-לארץ, במרחקים של אלפי קילומטרים מהבית.

זאת ועוד, אף שמדי יום עומדים כוחותיה של ארצות-הברית בפני דרישות רבות, הרי המדינה עצמה אינה

ניצבת בפני סכנה מיידית של מלחמה בהיקף נרחב. במילים אחרות, יש לה פנאי אסטרטגי כדי לפתח היום כוחות לקראת דרישות שיופיעו אולי רק בעוד עשר שנים או יותר.

אולם יכולתה לנצל את הפנאי הזה מאוימת על-ידי לחץ הדרישות המיידיות לשמירה על השלום ולנוכחות מעבר לים יחד עם משימות הדרכה ואימונים, המכתיבים לצבא האמריקני קצב פעילות גבוה. הקצב הקדחתני של החיים בצבא ארצות-הברית של היום, הנובע - בין היתר - מהפריסה המתמדת בחוץ-לארץ, אינו דומה לקצב הנינוח יותר שקידם חשיבה מבצעית יצירתית בנוגע לאוויריית הצי, למשל, בתקופה שבין שתי מלחמות העולם. וישנה גם סיבה שלישית לנטייה האמריקנית המיוחדת לוויכוח על "המהפכה בעניינים הצבאיים": רבות מהמדינות שניחנו בצירוף של המשאבים, של המיומנות הצבאית ושל הרצינות האסטרטגית, הדרושים להתמודדות עם מהפכה כזאת, עסוקות כיום במשימות אחרות. כוחותיה של בריטניה, כמו של ארצות-הברית, עדיין פרוסים בדלילות מעבר לים. צרפת החלה רק עתה את המעבר לצבא מקצועי, שהוא כנראה תנאי מוקדם לשינויים נוספים, ועד לאחרונה לא הצליחה לצמצם את הכוחות באופן שישחרר כספים להשקעות בצבא מסוג שונה.

גרמניה ויפן, הכורעות עדיין תחת נטל עברן ממלחמת העולם השנייה, מהססות ביחס לקבלת רעיונות שייראו מאיימים על אחדות משכנותיהן. יתר על כן, גרמניה מצאה את עצמה שקועה במשימות של קליטת גרמניה המזרחית (ולאחר

שריון עיראקי שהושמד במלחמת המפרץ. בכוויית ובעיראק הצליחה ארה"ב - בניגוד למלחמת וייטנאם - להביא לכלל ביטוי את עליונותה

זה היו משמעויות צבאיות חשובות), בעוד שיפן שקועה במשבר פוליטי כרוני ומשתק.

ישראל טרודה באיומים מצד ארגוני טרור ובלוחמת גרילה בלבנון וחוששת מפני הגעתו של נשק להשמדה המונית לידי אויביה. "המהפכה בעניינים הצבאיים" (תפיסה שרוב מומחי הצבא הישראליים נוטים בלאו הכי להתייחס אליה בחשדנות), אינה נוגעת לשום דאגה מדאגות אלה. אולם לכלל הזה יש גם מספר יוצאים מהכלל. אוסטרליה, המחזיקה צבא קטן אך מיומן ומשכיל ביותר ופועלת בסביבה גיאוגרפית מיוחדת במינה, החלה לדון בחלק מהגרסאות של "המהפכה בעניינים הצבאיים"⁹. קבוצות שונות באירופה ובמקומות אחרים מתחילות לכתוב על ההשלכות האפשריות של הוויכוח המתנהל באמריקה על "המהפכה בעניינים הצבאיים" ולדון בהשלכות אלה. נראה שמתכנני הצבא בסין הזדעזעו נוכח הניצחון הקל שהשיג הנשק האמריקני במלחמת המפרץ (שכן בידי עיראק היה ציוד צבאי רב מתוצרת סין) והחלו להקדיש תשומת לב גדולה הרבה יותר לפוטנציאל הטמון בטכנולוגיה המודרנית. מה שיתפתח ככל הנראה מן הדיון הבינלאומי הנרחב הזה לא יהיה תפיסה אחת בנוגע ל"מהפכה בעניינים הצבאיים", אלא תפיסות רבות, שכל אחת מהן מותאמת לנסיבות בינלאומיות מסוימות.

כפי שכבר צוין לעיל, מעבר לדעות השונות, המושמעות באמריקה בנוגע ל"מהפכה בעניינים הצבאיים", מצויות תפיסות חלופיות בקשר לתפקידו של הכוח הצבאי במדיניות החוץ של ארצות-הברית. למען הדיוק, רבים מאלה שדנו

בסביץ', אינו כל כך מהפכה בתחום הצבאי כמו מהפכה בענייני ביטחון - מושג רחב יותר, המשקף מציאות מורכבת יותר.¹⁰ עבור מדינה כמו ישראל, הנושא כולל שינויים חברתיים פנימיים עצומים ושינוי במערכות יחסי החוץ. גורמים אלה יכפו שינויים גדולים במבנה הצבא וברעיונות בקשר ללחימה לא פחות מגורמים טכנולוגיים, ובמובנים מסוימים - הרבה יותר מהם.

דברים דומים אפשר לומר על רבות מהמדינות שהוזכרו לעיל. סביר איפוא להניח, כי אף שהדיון באמריקה על "המהפכה בעניינים הצבאיים" יעורר דיונים דומים במקומות אחרים ויתרום להם, כל הסיכויים שהם יובילו למסקנות שונות ולתוצאות צבאיות שונות במידה ניכרת.

ב"מהפכה בעניינים הצבאיים" לא השכילו להציג את ההנחות האלה בבהירות, ואולי אפילו לא ניסחו אותן בבהירות. אולם מאחורי הדיון הנוכחי ניצבות התכונות המיוחדות של ארצות-הברית: מחויבויותיה במדיניות החוץ, בעיות אסטרטגיות ואפילו נורמות חברתיות מסוימות. כך, למשל, ארצות-הברית שותפה למספר מדינות מתקדמות בחלק מתפיסות היסוד שבבסיס הדיון על "המהפכה בעניינים הצבאיים", כגון הרגישות הגדולה לאבדות - לא רק בקרב האוכלוסייה האזרחית, אלא גם בקרב הצבא עצמו. אבל נדבכים אחרים של "המהפכה בעניינים הצבאיים" מייצגים תנאים ייחודיים לאמריקה, שאין להם אח ורע בכל מקום אחר בעולם. מה שמדינות רבות ניצבות בפניו, טוען אנדריו

הערות

1. לתמצית ראה אליזת כהן, A Revolution in Warfare, 75 (March/April 1996), pp.37-54.
2. אחת ההערכות האמריקניות הראשונות בנוגע לעמדות הסובייטים הופיעה במאמרים של Notra Trulock, Kerry L. Hines, Anne D. Herr, "Soviet Military Thought in Transition: Implications for the Long Term Military Competition," Pacific Sierra Research Corp., May 1988. אחת הדעות, שהושמעה באחרונה על-ידי הרוסים, הופיעה במאמרו של Vladimir I. Slipchenko, "A Russian Analysis of Warfare Leading to the Sixth Generation," October 1993, pp. 38-41. אוגרקוב פירסם N.V. Moscow: Voenizdat, 1985; ראה, במיוחד: Ogarkov, Voenizdat, 1985. סיכום קצר של המחשבה הסובייטית אפשר למצוא גם בספרם של M.A. Gareev, M.V. Moscow: Voenizdat, 1985; Washington, DC: Pergamon Brassey's, 1988. עבודה העוסקת בסוגיות בנות זמננו ובסוגיות היסטוריות כאחת.
3. William A. Owens, The Emerging System of Systems" *Proceedings* (May 1995), pp. 36-39.
4. הטבלה שונתה מעט לעומת הטבלה במאמרו של וואנס.
5. Stephen P. Rosen, *Winning the Next War: Innovation and the Modern Military* (Ithaca: Cornell University Press, 1991).
6. Warren Daldwell, "Promises, Promises", *Proceedings* (January 1996), pp. 54-57.
7. Andrew P. Krepinevich, *The Bottom-Up Review: An Assessment* Washington, DC: (Defense Budget Project), 1994.
8. כך העליתי מניסיוני במשאלים בקרב מספר ציבורים כאלה בשנתיים האחרונות.
9. ראה: אליזת כהן, "Defending the Lucky Country," *The National Interest* 37 (Fall 1994), pp. 57-62.
10. J. Bacevich, "Just War II: Morality and High Technology," *The National Interest* 45 (Fall 1996), pp. 37-47.

